

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 2/2012 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om Finlands skogscentrals system för skoglig information

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 13 mars 2012 regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om Finlands skogscentrals system för skoglig information (RP 12/2012 rd) till jord- och skogsbruksutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- äldre regeringssekreterare Kirsi Taipale, jord- och skogsbruksministeriet
- lagstiftningsråd Leena Vettenranta, justitieministeriet
- regiondirektör Jari Varjo, Skogsforskningsinstitutet
- skogsdatachef Jorma Jyrkilä, Finlands skogscentral

- skogsvårdsexpert Johnny Sved, Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio
- lantmäteriråd Markku Markkula, Lantmäteriverket
- jurist Tommi Siivonen, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf
- verkställande direktör Kai Merivuori, Finlands sågar rf
- dataombudsman Reijo Aarnio.

Dessutom har skriftliga utlåtanden lämnats av

- Forststyrelsen
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC
- Finlands naturskyddsförbund rf
- Maskinföretagarnas förbund rf
- Skogsindustrin
- Kainuun metsänhoitoyhdistys ry
- METO – Skogsbranschens Experter rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om Finlands skogscentrals system för skoglig information får en bestämmelse där det föreskrivs att offentliga uppgifter i detta informationssystem genom teknisk anslutning ska kunna lämnas ut för kommersiella ändamål eller andra godtagbara ändamål som anknyter till skogsbruk, om markäga-

ren har gett sitt samtycke till det. Dessutom föreslås lagen få en bestämmelse om förfarandet vid utlämnande av uppgifter genom teknisk anslutning.

Lagen avses träda i kraft hösten 2012.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Systemet för skoglig information och offentlighetsprincipen

Skyldigheten att föra register i samband med systemet för skoglig information är en offentlig förvaltningsuppgift som hör till Finlands skogscentral. Det handlar om att anförtro en privat part en offentlig förvaltningsuppgift enligt 124 § i grundlagen. Paragrafen kräver att garantierna för god förvaltning, där det bland annat ingår offentlighet, ska gälla all utövning av offentliga förvaltningsuppgifter. När lagen om Finlands skogscentralens system för skoglig information (419/2011), nedan kallad lagen om skoglig information, kom till bedömdes de konstitutionella frågorna i förslaget av grundlagsutskottet (GrUU 54/2010 rd). Utskottet hade ingenting att invända mot regeringens synpunkter på offentligheten för uppgifterna.

I 9 § 1 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), nedan kallad offentlighetslagen, sägs det att var och en har rätt att ta del av en offentlig myndighetshandling. Rätten att få information enligt offentlighetsprincipen är absolut. Myndigheterna har ingen rätt att pröva om de ska ge ut information om innehållet i en offentlig handling eller inte. I den första meningen i 16 § 3 mom. sägs det dessutom att personuppgifter ur en myndighets personregister får lämnas ut i form av en kopia eller en utskrift eller i elektronisk form, om inte något annat särskilt bestäms i lag och om mottagaren enligt bestämmelserna om skydd för personuppgifter har rätt att registrera och använda sådana personuppgifter. När någon begär kopia, utskrift eller elektronisk version av uppgifter i ett personregister, ska 16 § 3 mom. i offentlighetslagen tillämpas. Då är myndigheten först tvungen att ta reda på om det finns grunder enligt personuppgiftslagen eller någon annan lag att behandla uppgifterna. Myndigheten måste bland annat ta reda på vem som begär uppgifterna och för vilket ändamål. Frågan måste också ställas när uppgifterna bara gäller en enda person. Om någon

begär att få uppgifterna muntligt (per telefon eller personligt besök på myndigheten) ska 16 § 1 mom. i offentlighetslagen tillämpas. Momentet kräver nämligen inte att myndigheten tar reda på vem som ska ha uppgifterna eller för vilket ändamål.

För närvarande har riksdagen inte förelagts någon proposition med förslag till lag om ändring av offentlighetslagen.

Att lämna ut uppgifter ur systemet för skoglig information via teknisk anslutning

Den gällande lagen om systemet för skoglig information innehåller redan bestämmelser om hur uppgifter får lämnas ut till utomstående. De föreskriver om utlämnande av uppgifter för direktmarknadsföring och adresserade försändelser, forskning och tolkning av beståndsdata vid fjärranalys. Lagen har också en bestämmelse (8 §) som tillåter att uppgifter lämnas ut genom teknisk anslutning till myndigheter och andra organ som sköter myndighetsuppgifter, när de behövs för att handha en lagstadgad uppgift eller skyldighet.

Utskottet påpekar att ett av syftena med lagen om systemet för skoglig information var att skogscentralen i sin service till skogsägarna skulle införa e-tjänster och tillhandahålla e-tjänster gällande beståndsdata för skogsägare och aktörer som de befullmäktigat. I detta syfte kommer skogscentralen att införa e-tjänsten MinSkog.fi 2012—2014.

Av motiven till propositionen framgår det att både markägarna och tjänsteleverantörerna ska registrera sig i tjänsten MinSkog.fi. Via registreringen får markägarna rätt att titta på uppgifter om sitt skog och ge sitt samtycke till att skogsuppgifterna visas för företagen. Registrerade företag får rätt att titta på uppgifterna och med samtycke från markägaren föra över de uppgifter som markägaren tillåter till sitt eget informationssystem. Meningen är att beslutet om att lämna ut uppgifter som regel bara ska fattas när ett företag registrerar sig på MinSkog.fi.

I motiven till propositionen säger regeringen att grundlagsutskottet har ansett att kravet på bestämmelser i lag innefattar möjligheten att lämna ut personuppgifter via teknisk anslutning (GrUU 12/2002 rd). Därför måste det föreskrivas i lagen om utlämnande av personuppgifter ur systemet för skoglig information via teknisk anslutning.

Enligt lagen om systemet för skoglig information ska det fattas ett förvaltningsbeslut varje gång uppgifter ska lämnas ut. I samband med förvaltningsbeslutet ska den registeransvarige på grundval av 13 § 3 mom. i lagen om systemet för skoglig information bedöma om villkoren enligt 16 § 3 mom. i offentlighetslagen för att lämna ut uppgifter är uppfyllda. Av propositionen framgår det att det på grund av e-tjänstens tillgänglighet och besökarantal emellertid inte är möjligt att fatta ett förvaltningsbeslut varje gång ett samtycke är aktuellt. Följaktligen måste det finnas ett lättare sätt att öppna en teknisk anslutning, alltså datatekniskt och utan beslut av den registeransvarige eller andra åtgärder, om en markägare har gett sitt samtycke elektroniskt.

Som utskottet säger ovan tillåter lagen redan nu att uppgifter lämnas ut genom teknisk anslutning till myndigheter och andra organ som sköter myndighetsuppgifter, när de behövs för att handha en lagstadgad uppgift eller skyldighet. Lagen om systemet för skoglig information begränsar således rätten att lämna ut uppgifter till dessa situationer. Regeringen föreslår att en teknisk anslutning också ska kunna etableras när personen har gett sitt samtycke till att personuppgifterna behandlas. Paragrafen bör ses över eftersom samtycket inte avser det sätt på vilket uppgifterna lämnas ut, det vill säga via teknisk anslutning, utan bara avser rätten att ta emot och behandla uppgifter på ett visst sätt. Därför föreslår regeringen att 8 § får ett nytt moment som föreskriver att en teknisk anslutning får öppnas för kommersiella ändamål eller andra godtagbara ändamål med anknytning till skogsbruk, om markägaren har gett sitt samtycke.

Utskottet påpekar att samtycket måste uppfylla kraven i 3 § 7 punkten i personuppgiftslagen. Enligt personuppgiftslagen avses med samtycke

"varje slag av frivillig, särskild och på information baserad viljeyttring genom vilken den registrerade godtar behandling av personuppgifter som gäller honom". Samtycket måste specificera bland annat vilka uppgifter som får lämnas ut och för vilket ändamål.

I förslaget föreskriver alltså 8 § 2 mom. att uppgifter får lämnas ut via teknisk anslutning för kommersiella ändamål eller andra godtagbara ändamål med anknytning till skogsbruk. Enligt propositionen är aktuella ändamål inom kommersiell verksamhet i första hand direktmarknadsföring av skogstjänster, rådgivning, skötsel av uppdrag och övrigt genomförande av avtal vid vård och användning av skogar. Bestämmelsen tillåter att en teknisk anslutning öppnas också för andra godtagbara ändamål med anknytning till skogsbruk än kommersiell verksamhet, förutsatt att markägaren ger sitt samtycke. Det kan bland annat vara rådgivning för vård och användning av skogar för andra syften än kommersiella. Markägarna kan ge sitt samtycke till att exempelvis någon närstående skogsexpert tittar på uppgifterna om skogstillgångar. Enligt propositionen ska markägaren specificera ändamålet i samtycket.

Lagen får en ny 13 a § med procedurbestämmelser om tekniska anslutningar i 2—4 mom. Skogscentralen introducerar tjänsten MinSkog.fi gradvis 2012—2014. Där kan markägarna elektroniskt behandla sina uppgifter om skogstillgångar och i övrigt ha kontakt med enheten för offentliga tjänster på skogscentralen på elektronisk väg. Den här typen av behandling av uppgifter går via systemet för skoglig information. Där ska markägaren kunna ge elektroniskt samtycke till att uppgifter om hans eller hennes skogstillgångar behandlas av utomstående. Då kan den som samtycket gäller (företag som tillhandahåller skogstjänster eller person som förvaltar frågor som gäller markägarens skogar) behandla uppgifter om markägarens skogstillgångar elektroniskt. Utskottet noterar att de föreslagna bestämmelserna tar hänsyn till de situationer då markägaren själv inte har elektronisk kontakt med skogscentralen. Därmed kan samtycke också ges skriftligt.

JsUB 2/2012 rd — RP 12/2012 rd

Sammantaget sett anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar.

Helsingfors den 12 juni 2012

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jari Leppä /cent
vordf. Lauri Heikkilä /saf
medl. Heikki Autto /saml
Markku Eestilä /saml
Satu Haapanen /gröna
Lasse Hautala /cent
Timo V. Korhonen /cent
Pirkko Mattila /saf

Jari Myllykoski /vänst
Mats Nylund /sv
Kari Rajamäki /sd
Janne Sankelo /saml
Arto Satonen /saml
Katja Taimela /sd
Reijo Tossavainen /saf
Tytti Tuppurainen /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.